

Ukrainian Journal of Natural Sciences
№ 11
Український журнал природничих наук
№ 11

ISSN: 2786-6335 print
ISSN: 2786-6343 online

ГЕОГРАФІЯ

УДК 634.7+338.4

DOI <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.11.2025.35>

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯГІДНИЦТВА В УКРАЇНІ

І. В. Поручинська¹, А. М. Слащук²

У статті проаналізовано поточний стан розвитку ягідництва в Україні, а також визначено його роль у структурі сільського господарства. Особливу увагу приділено перспективам розвитку галузі з урахуванням сучасних тенденцій на міжнародному ринку. Визначено, що природно-кліматичні умови України є сприятливими для розвитку ягідництва як важливої галузі сільськогосподарського виробництва та перспективного напрямку агробізнесу. Здійснено аналіз динаміки змін основних показників розвитку галузі за 2013–2023 роки, зокрема площ насаджень, урожайності та загального обсягу виробництва, під впливом окремих чинників. Виявлено, що ягідні культури здебільшого вирощуються у господарствах населення по всіх регіонах країни, проте найбільше у Київській, Дніпропетровській, Житомирській, Волинській, Львівській, Черкаській та Вінницькій областях. Проаналізовано структуру виробництва ягід за ключовими видами – полуницею та суницею, малиною та ожиною, смородиною й агрусом. Проведено порівняння площ насаджень, обсягів виробництва, урожайності основних ягідних культур. Охарактеризовано особливості вирощування нішевих ягідних культур в Україні, зокрема лохини, обліпихи, чорниці, жимолості, чорноплідної горобини. Зазначено сорти, які є найбільш перспективними для вирощування. Розглянуто структуру та географію експорту ягідної продукції. З'ясовано, що у структурі експорту переважають заморожені ягоди малини, чорниці, ожини, полуниці і суниці, а продукція експортується переважно до країн Європейського Союзу та Китаю. В експорті свіжих ягід лідирують лохина та малина, основними ринками збуту є європейські. Визначено, що подальший розвиток галузі ягідництва передбачає створення нових насаджень, підвищення врожайності ягідних культур і покращення якості продукції. Для подальшого розвитку галузі ягідництва України необхідно зосередити увагу на вирощуванні якісної, рентабельної та конкурентоспроможної продукції як для внутрішнього ринку, так і на експорт.

Ключові слова: ягідництво, площі насаджень, обсяги виробництва, урожайність, експортний потенціал.

¹ кандидат географічних наук,
доцент кафедри економічної та соціальної географії
(Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк)
e-mail: rinaporuchynska@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4294-1584
² кандидат географічних наук,
доцент кафедри економічної та соціальної географії
(Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк)
e-mail: andrii.slashchuk@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1769-5377

STATISTICAL ANALYSIS OF BERRY GROWING IN UKRAINE

I. V. Poruchynska, A. M. Slashchuk

The article analyzes the current state of berry growing in Ukraine, and also defines its role in the structure of agriculture. Special attention is paid to the prospects for the development of the industry, taking into account modern trends in the international market. It was determined that the natural and climatic conditions of Ukraine are favorable for the development of berry growing as an important branch of agricultural production and a promising direction of agribusiness. An analysis of the dynamics of changes in the main indicators of the industry's development over the last ten years, in particular, the area of plantations, yield and total production volume, under the influence of certain factors, was carried out. It has been established that berry crops are grown mainly in households, in all regions of the country, but mostly in Kyiv, Dnipropetrovsk, Zhytomyr, Volyn, Lviv, Cherkasy and Vinnytsia regions. The structure of berry production was considered by the main types – strawberries and raspberries, raspberries and blackberries, currants, gooseberries. A comparison was made of planting areas, production volumes, and yields of the main berry crops. The peculiarities of the cultivation of niche berry crops in Ukraine are characterized - blueberries, sea buckthorn, blueberries, honeysuckle, black rowan. Varieties that are the most promising for growing are indicated.

The structure and geography of the export of berry products are considered. It was found out that the export structure is dominated by frozen berries – raspberries, blueberries, blackberries, strawberries and strawberries, and the products are exported mainly to the countries of the European Union and China. Blueberries and raspberries are the leaders in the export of fresh berries, the main sales markets are European. It was determined that the further development of the berry growing industry involves the creation of new plantations, increasing the yield of berry crops and improving the quality of products. For the further development of the berry industry of Ukraine, it is necessary to focus attention on the cultivation of high-quality, profitable and competitive products both for the domestic market and for export.

Key words: berry growing, planting areas, production volumes, productivity, export potential.

Вступ

Кожного року у світі збільшується споживання ягідної продукції. За статистичними даними, воно зростає приблизно на 4% щороку. Попит на ягоди є найвищим у країнах, які характеризуються високими доходами. Ягоди вирощують у багатьох країнах світу, але у географічному розподілі їх насаджень спостерігаються відмінності. Найбільшу географічну поширеність має полуниця, яку вирощують у понад 70 країнах, на другому місці – малина, насаджень якої є приблизно у 40 країнах, а замикає трійку смородина, яку вирощують у понад 30 країнах. Найбільші площі насаджень лохини розташовані у країнах Північної Америки та Європейського Союзу (Ринок..., 2025).

У зв'язку зі зміною клімату та різними новими проблемами ягідний сектор активно працює над виведенням нових сортів, пошуком нових способів оптимізації технологій вирощування, розробкою нових ланцюгів постачання і екологічно чистого пакування, що підлягає вторинній переробці.

Питанням дослідження ягідництва як стратегічно важливого напрямку сільського господарства та агробізнесу присвячено праці багатьох науковців, зокрема А.М. Галат, Б.В. Духницького,

Н.А. Карасьової, Ю.В. Кернасюк, Б.І. Мельничука. І.А. Сало, Г.Є. Савенко, В.В. Писаренка та інших. Тематика наукових праць стосується вивчення сучасного українського та світового ринків ягідної продукції, перспектив українських виробників на світовому ринку.

Проте дослідження тенденцій розвитку ягідництва в Україні в сучасних умовах, а також підвищення конкурентоспроможності українських виробників на світовому ринку потребує подальшого вивчення.

Мета статті – проаналізувати динаміку змін у галузі ягідництва України за 2013–2023 роки, охарактеризувати сучасний стан галузі на основі офіційних статистичних даних, розглянути тенденції розвитку світового ринку ягід, місце і перспективи в ньому України.

Матеріал і методи

Вихідними матеріалами стали статистичні дані Державної служби статистики України, Української Асоціації аграрного експорту та Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Основними методами, використаними під час написання статті, були статистичні, аналізу, синтезу, узагальнення, порівняння тощо.

Результати та обговорення

Природно-кліматичні умови України сприяють розвитку ягідництва як важливої галузі сільського господарства та перспективного напрямку агробізнесу. Споживачі можуть отримувати свіжу продукцію починаючи з ранньої весни і до осені завдяки високій врожайності та хорошим смаковим якостям різноманітних сортів ягід.

В Україні на ягідні культури припадає близько 2% площі всіх плодово-ягідних насаджень, а основними виробниками продукції є особисті селянські господарства, на які припадає приблизно 84% усього виробництва (Плодово-ягідна..., 2022).

За даними Державної служби статистики, станом на 2023 рік в Україні площа під ягідними культурами становила 17,2 тисячі гектарів (без урахування тимчасово окупованих територій та частини територій, на яких ведуться або велися бойові дії).

Валовий збір, тобто загальний обсяг виробництва, із загальної площі насаджень становить 1205,4 тис. ц ягід (Державна..., 2025).

Протягом 2013–2023 років відбулось скорочення загальної площі під ягідниками на 5,4 тис. га. Площа насаджень суниці та полуниці скоротилась на 2,1 тис. га, смородини – на 2,0 тис. га, малини й ожини – на 0,7 тис. га, агрусу – на 0,6 тис. га. Проте варто зазначити, що ці показники не повністю відображають наявну ситуацію, оскільки дані з деяких територій відсутні через воєнні дії.

За даними Державного управління статистики, суниця і полуниця, малина і ожина, смородина та лохина входять до п'ятірки найбільших ягідних культур в Україні за площею посівів (табл. 1).

Майже всі ягідні культури мали приріст урожайності за досліджуваний період: малина й ожина – на 21,9%, смородина –

Таблиця 1

Насадження ягідних культур в Україні* (Державна..., 2025)

Ягідні культури	Роки										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Малина й ожина</i>											
Площа насаджень, тис. га	5,3	5,1	5,2	4,6	5,2	5,6	5,6	5,5	5,6	4,9	4,6
Обсяг виробництва (валовий збір), тис. ц	295,1	308,0	303,6	319,2	341,6	351,5	355,4	353,1	362,9	355,7	335,4
Урожайність, ц з 1 га площі насаджень	57,4	62,6	61,0	65,1	65,7	65,9	65,7	65,1	67,4	68,3	73,5
<i>Суниця та полуниця</i>											
Площа насаджень, тис. га	9,2	8,7	8,6	8,0	8,2	8,3	8,2	8,6	8,3	7,1	7,1
Обсяг виробництва (валовий збір), тис. ц	706,9	668,6	640,3	619,3	550,4	623,3	626,2	551,7	622,5	543,1	533,8
Урожайність, ц з 1 га площі насаджень	82,7	81,1	78,2	77,0	68,6	77,1	77,0	67,9	77,3	74,8	76,7
<i>Смородина</i>											
Площа насаджень, тис. га	5,5	5,5	5,5	4,8	5,0	5,1	4,5	4,3	4,1	3,8	3,5
Обсяг виробництва (валовий збір), тис. ц	266,1	257,9	255,4	245,0	271,4	296,3	265,5	257,9	270,3	246,9	228,4
Урожайність, ц з 1 га площі насаджень	59,5	57,9	56,6	51,8	87,7	64,6	64,6	67,3	73,1	72,3	75,1
<i>Агрус</i>											
Площа насаджень, тис. га	1,0	0,9	0,9	0,9	0,5	0,5	0,5	0,9	0,9	0,8	0,4
Обсяг виробництва (валовий збір), тис. ц	73,1	68,1	66,3	65,2	78,2	81,5	81,1	81,1	89,0	75,9	71,0
Урожайність, ц з 1 га площі насаджень	75,5	72,5	71,4	72,4	84,2	88,7	88,3	87,1	95,8	90,2	92,3

*Дані наведено без урахування тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

на 20,8%, агрус – на 18,2%. Натомість урожайність суниці та полуниці зменшилась на 7,3%. Ефективність невеликих виробників ягід виявилася вищою, адже у господарствах населення урожайність суниці та полуниці у 2023 році перевищила середній показник на 2,2%, малини та ожини – на 5,6%, а смородини – на 18,5%.

Загальні обсяги виробництва ягід з 2013 року скоротилися на 11,6%, причому обсяги виробництва суниці й полуниці скоротилися на 24,5%, смородини – на 14,2%, агрусу – на 2,9%, а обсяги виробництва малини й ожини зросли на 12,0% (Державна..., 2025).

Площі, відведені під вирощування ягідних культур, є у всіх областях України. Найбільше їх у Київській, Дніпропетровській, Житомирській, Волинській, Львівській, Черкаській та Вінницькій областях. Якщо ж говорити про окремі ягідні культури, то площі під такими культурами, як малина й ожина, полуниця та суниця, смородина, розподілені рівномірно на території усіх областей. Площі агрусу є лише у Дніпропетровській, Івано-Франківській та Львівській областях. Площі лохини – у Житомирській, Івано-Франківській, Київській та Львівській. Проте слід зазначити, що за цією культурою в багатьох областях дані не оприлюднюються.

У 2023 році в Україні серед усіх площ під ягідними культурами 41,8% було відведено під такі культури, як суниця та полуниця. Причому 90% площ цих культур припадало на особисті селянські господарства. При урожайності 76,2 ц з гектара валові збори становили 335,4 тис. ц. Найбільш популярними сортами суниці та полуниці в Україні є сорти Клері, Джолі та Мармолада. Також попитом користуються Апіріка, Сібілла, Хоней, Мурано, Квікі, Альба, АLEGRO, Джусі та Клодія (Державна..., Державний..., 2025).

Під насадженнями малини і ожини у 2023 році було зайнято 4,6 тис. га, 3,9 тис. га з яких – в особистих селянських господарствах. Урожайність цих культур становила 73,5 ц з гектара, що на 20,1% більше, ніж у 2013 році. Перспективними сортами малини є Новокиївська, Глен Емпл, Полана, Полка, Брусвяна, Херітейдж, Феномен, Саня, Персея, Глен Файн, Моллінг Джуно, Октавія, Аміра, Регіна, Джоан Джей, Зюгана, Хімбо Топ.

Ожина – менш поширена культура в Україні, проте популярність ожини в Україні зростає, що зумовлює щорічне збільшення пропозиції цієї культури на

ринку. Сортами ожини, що пройшли попередню апробацію в умовах України, є Торнфрі, Смутстем, Блек Саттін, Орегон Торнлесс, Тріпл Кроун, Торнфрі, Смутстем, Блек Саттін, Орегон Торнлесс, Тріпл Кроун (Державний..., 2025).

Україна – друга в Європі і фактично друга держава у світі з виробництва чорної смородини. Станом на минулий рік її виробництво оцінювалося у майже 228,4 тис. ц. Загальна площа насаджень в Україні – 3,5 тис. га (порічки не більше 5%). Близько 75% промислових насаджень смородини закладено сортами української селекції – Голосіївська-2, Аметист, Вернісаж, Верховина, Володимирська, Козацька, Софіївська, Черешнева, Ювілейна Копаня.

Що стосується зарубіжних сортів, то вони поки що не конкурентоздатні порівняно з українськими сортами. Серед тих, які зараз вирощують, можна назвати сорти польської селекції Тібен, Тісель, Рубен, Гоферт і інші (Ставка..., 2025).

На думку представників інституту садівництва, ринок свіжої смородини в Україні більший, ніж у будь-якій іншій європейській країні. І багато урожаю переробляється всередині країни на джеми, соки, наповнювачі. Багато фахівців також вважає, що значного зростання виробництва смородини в Україні можна очікувати після закінчення війни (Ставка..., 2025).

Незважаючи на те, що площі агрусу в Україні за період з 2013 до 2023 року скоротилися понад удвічі і у 2023 році становили 0,4 тис. га, урожайність цієї культури зросла на 18,2% і є найвищою серед усіх ягідних культур – 92,3 ц з гектара. Для свіжого ринку бажані сорти з десертним смаком – Аристократ, Берил, Гранд, Гроссуляр, Десертний, Захисник, Каменяр, Карат, Княжич, Куршу Дзінтарс, Неслуховський, Пам'яті Негруля, Родник, Самурай, Сенатор, Серенада, Сніжана, Чорна крапля, Чорносливовий (Державний..., 2025).

Нішевіми ягідними культурами, які вирощуються в Україні є лохина, обліпіха, чорниця, чорноплідна горобина, шовковиця, жимолость.

Щорічний активний приріст площ під лохиною, який спостерігався до 2024 року, минулого сезону сповільнився. Переважно завершуються проекти, розпочаті раніше, а нові плантації, які закладаються у північно-західних регіонах та на Одещині, вийдуть на плодоношення наступного року. Серед класичних сортів лохини, які підходять для

вирощування в Україні, можна назвати такі: Нельсон, Блюкроп, Ліберті, Аврора, Еліот, Бонус, Патріот (Дайджест..., 2025).

Донедавна обліпіха в Україні була лише природним чагарником, і лише у 2017–2018 рр. з'явився інтерес до вирощування цієї культури у промислових масштабах. Найбільшим попитом ягода користується в азійських країнах – Південній Кореї, Китаї, Японії, Сінгапурі.

В Україні є приблизно 100 га комерційних насаджень обліпіхи. За даними Державної статистичної служби України, обсяги виробництва ягоди в період із 2019 до 2022 р. зросли з 60 до більш ніж 80 т в усіх категоріях господарств. Середня врожайність протягом цих років становила близько 1,3–1,4 т/га. Переважають іноземні сорти Andros, Clara, Cora, Dora, Mara, Eva, Lord, Marija Bruvele, Tatjana. Проте є і сорти вітчизняної селекції – Солодка Жінка, Либідь, Київський Янтар, Адаптивна, Морквяна, Обрій, Особлива, Витвірна, Ласунка, Надійна, Папа та Оранж Революшн (У світі..., 2025).

На території Волинської, Житомирської, Хмельницької, Львівської, Чернігівської та Вінницької областей займаються промисловим вирощуванням чорниці, хоча площі плантацій є невеликими і в сукупності становлять 0,2 тис. га. Для вирощування на території України здебільшого придатні сорти північної високорослої чорниці, а саме: Берклі, Чіппева, Блурей, Патріот, Нортблю, Голдтраубе, Нельсон, Еліот, Бригітта Блу та Дюк (Чорниця..., 2025).

Українські сільгоспвиробники також почали успішно вирощувати чорноплідну горобину. На території України здебільшого трапляються три види – сливовиста, арбуто-слиста і чорноплідна. А культивують у нас лише один вид – аронію чорноплідну.

Ринок жимолості в Україні та у світі тільки формується, але загальні перспективи, висока ціна та відмінні споживчі якості викликають інтерес до вирощування цієї культури. Поки що виробництво жимолості в Україні перебуває на рівні 20–25 тон, при цьому її ринкова вартість становить 5,6–7,6 дол./кг. Серед десертних сортів можна виділити сорти Спокуса та Алісія української селекції. Також досить перспективними є сорти канадської селекції, особливо сорт Aurora, Boreal Blizzard і Boreal Beast (Жимолость..., 2025).

Журавлина має великий потенціал для промислового вирощування в Україні, адже

вона здатна рости на непридатних для вирощування інших культур землях у більшості регіонів країни. Крім того, на неї спостерігається стійкий попит з боку країн Євросоюзу. Проте в Україні досі не створено жодної промислової плантації цієї культури (Дайджест..., 2025).

Україна входить до п'ятірки найбільших постачальників заморожених ягід до ЄС. За підсумками 2023 року показник експорту заморожених фруктів сягнув 87 тис. т. При цьому виручка від їх реалізації на закордонних ринках становила 132 млн дол. Товарна структура експорту даної підгрупи була сформована переважно замороженою малиною (близько 46 тис. т), чорницею (27 тис. т), ожиною і шовковицею (3 тис. т), суницею та полуницею (3 тис. т) (Українська..., 2025).

Основним ринком збуту заморожених ягід та інших плодів українського виробництва є країни Європи, а саме Польща, Німеччина, Італія, Чехія, Австрія, Литва, Бельгія і Франція. Також Україна вперше опинилася серед семи провідних постачальників заморожених фруктів і ягід до Китаю. Практично весь обсяг експорту в цій категорії припадає на поставки замороженої лохини, оскільки Україна досі не має можливості постачати свіжу лохину на китайський ринок.

Що стосується експорту свіжих ягід, то провідні позиції займає лохина, об'єми постачання якої збільшилися. Це, зокрема, зумовлюється зростанням попиту на ягоду в багатьох європейських країнах, серед яких можна виділити Нідерланди, Австрію, Чехію. В цілому у минулому році розподіл експорту лохини мав такий вигляд: Польща – 30%, Нідерланди – 24%, Великобританія – 12%, Німеччина – 12%, Іспанія – 8%. Крім того, були значні поставки до Молдови, куди раніше ягоду практично не постачали. Також експортували і свіжу малину, яка найбільшим попитом користувалась у Польщі (понад 0,3 тис. т) та Нідерландах (0,2 тис. т) (Українська..., 2025).

Висновки

Ягідництво – одна із найперспективніших та найприбутковіших галузей сільського господарства в Україні. Незважаючи на те, що протягом 2013–2023 років відбулось скорочення загальної площі та обсягів виробництва ягід, Україна є провідним гравцем на світовому ринку ягід. Експорт становить близько 20% від загального обсягу виробництва ягід. Однак з кожним роком цей показник зростає. Основними імпорте-

рами української ягідної продукції є країни Європейського Союзу. У структурі експорту переважають заморожені ягоди.

З метою розширення присутності українських виробників ягід на світовому ринку та подальшого розвитку української ягідної

галузі необхідно сприяти розвитку сучасної ринкової інфраструктури та інституцій, спрямованих на забезпечення якості та безпечності продукції та підвищення конкурентоспроможності українських виробників ягід.

Список використаної літератури

Дайджест перспективних ягідних культур: від класики до новинок [Електронний ресурс]. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/504-daydjest-perspektivnih-yagidnih-kultur-vid-klasiki-do-novinok> (дата звернення 15.01.2025).

Державна служба статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 16.01.2025).

Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://data.gov.ua/dataset/> (дата звернення 18.01.2025).

Жимолость – перспективи вирощування нішевої культури [Електронний ресурс]. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/967> (дата звернення 21.01.2025).

Плодово-ягідна галузь України: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. URL: <https://agrohp.com.ua/news/plodovo-yagidna-galuz-ukrajini-stan-ta-perspektivi-rozvitku> (дата звернення 21.01.2025).

Ринок ягідних культур в Україні та світі [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrsadprom.org/blog/rynok-yagidnyh-kultur-vukrayini-ta-sviti/> (дата звернення 21.01.2025).

Ставка на чорне: агротехніка смородини та продуктивні сорти для вирощування в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ogorodnik.com/articles/stavka-na-chorne> (дата звернення 22.01.2025).

У світі ростиме ринок обліпихи, в Україні вже зростають комерційні насадження ягоди [Електронний ресурс]. URL: <https://superagronom.com/news/18889> (дата звернення 22.01.2025).

Українська Асоціація аграрного експорту [Електронний ресурс]. URL: <https://uaexport.org/2024/04/01/> (дата звернення 23.01.2025).

Чорниця – одна із найприбутковіших ягід в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://agro-business.com.ua/agrobusiness/item/10549-chornytsia-odna-z-naiprybutkovishykh-iahid-v-ukraini.html> (дата звернення 18.01.2025).

References

Daidzhest perspektyvnykh yahidnykh kultur: vid klasyky do novynok [Digest of promising berry crops: from classics to novelties]. [Electronic resource] URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/504-daydjest-perspektivnih-yagidnih-kultur-vid-klasiki-do-novinok> (access date 15.01.2025) [in Ukrainian].

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Ofitsiyni sait [State Statistics Service of Ukraine. Official website]. [Electronic resource] URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (access date 16.01.2025) [in Ukrainian].

Derzhavnyi reiestr sortiv roslyn, prydatnykh dlia poshyrennia v Ukraini [State Register of Plant Varieties Suitable for Distribution in Ukraine]. [Electronic resource] URL: <https://data.gov.ua/dataset/> (access date 18.01.2025) [in Ukrainian].

Zhymolost – perspektyvy vyroshchuvannya nishvoi kultury [Honeysuckle - prospects for growing a niche crop]. [Electronic resource] URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/967> (access date 21.01.2025) [in Ukrainian].

Plodovo-yahidna haluz Ukrainy: stan ta perspektyvy rozvytku [Fruit and berry industry of Ukraine: state and prospects of development]. [Electronic resource] URL: <https://agrohp.com.ua/news/plodovo-yagidna-galuz-ukrajini-stan-ta-perspektivi-rozvitku> (access date 21.01.2025) [in Ukrainian].

Rynok yahidnykh kultur v Ukraini ta sviti [The market of berry crops in Ukraine and the world]. [Electronic resource] URL: <http://ukrsadprom.org/blog/rynok-yagidnyh-kultur-vukrayini-ta-sviti/> (access date 21.01.2025) [in Ukrainian].

Stavka na chorne: ahrotekhnika smorodyny ta produktyvni sorty dlia vyroshchuvannya v Ukraini [Betting on black: currant agronomy and productive varieties for growing in Ukraine]. [Electronic

resource] URL: <https://www.ogorodnik.com/articles/stavka-na-chorne> (access date 22.01.2025) [in Ukrainian].

U sviti rostyme rynok oblipykhy, v Ukraini vzhe zrostaiut komertsiini nasadzhennia yahody [Sea buckthorn market will grow in the world, commercial plantations of the berry are already growing in Ukraine]. [Electronic resource] URL: <https://superagronom.com/news/18889> (access date 22.01.2025) [in Ukrainian].

Ukrainska Asotsiatsiia ahrarnoho eksportu [Ukrainian Agrarian Export Association]. [Electronic resource] URL: <https://uaexport.org/2024/04/01> (access date 23.01.2025) [in Ukrainian].

Chornytsia – odna iz naiprybutkovishykh yahid v Ukraini [Blueberries are one of the most profitable berries in Ukraine]. [Electronic resource] URL: business.com.ua/agrobusiness/item/10549-chornytsia-odna-z-naiprybutkovishykh-iahid-v-ukraini.html (access date 18.01.2025) [in Ukrainian].

Отримано: 25.01.2025

Прийнято: 10.02.2025